Dosarul nr. 2-25042567-12-2-31032025 (2-6097/25)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

30 iunie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (*sediul centru)*
Instanţa compusă din:
preşedintele şedinţei, judecătorul Brăgaru Alina
grefier Mamaliga Vitalina
cu participarea reprezentantului pîrîtului, Stelea Teodor,

a examinat în sediul instanţei de judecată, şedinţa de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Inima Codrului” și ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei penale în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral şi,

a c o n s t a t a t:

I. Argumentele participanților la proces:

1. La data de 25 martie 2025, S.R.L. ”Inima Codrului” și ***** au înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului S.R.L. ”Inima Codrului” și lui ***** în calitate de parte civilă la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.*****din ***** perioada ***** – 23 iulie 2025 de 6 ani și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui ***** suma de 25 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.*****din *****.
2. La data de 10 aprilie 2025 a fost înaintată de către reclamanți o cerere de concretizare potrivit căreia și-a concretizat pretențiile în partea ce ține de prejudiciul moral solicitat, solicitînd încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantei S.R.L.”Inima Codrului” în mărime de 25 000,00 lei și în beneficiul reclamantului ***** a prejudiciului moral în mărime de 25 000,00 lei, care au calitate de parte civilă în cadrul cauzei penale nr.*****din *****.
3. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanții indică faptul că la data de ***** în calitate de administrator S.R.L. ”Inima Codrului” a depus la Procuratura mun.Chișinău, oficiul ***** o plîngere penală prin care a sesizat despre comiterea unei infracțiuni de către ***** pe teritoriul ”*****” din parcul ”*****” strada ***** sectorul

*****, mun.Chișinău. Pe faptele din sesizare a fost intentat dosarul penal nr.*****. la data de *****în cadrul urmăririi penale, a depus acțiune civilă care pînă la examinarea prezentei acțiuni nu a fost examinată din motivul tergiversării intenționate a finisării cauzei penale. La data de 27 noiembrie 2019 prin ordonanță S.R.L.”Inima Codrului” și administratorul acesteia au fost recunoscuți în calitate de parte vătămată. La data de 15 ianuarie 2020 tot pin ordonanță S.R.L.”Inima Codrului” și administratorul acesteia ***** au fost recunoscuți în calitate de parte civilă, iar prin ordonanța din 15 ianuarie 2020 ***** a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal. La moment dosarul penal se află în examinare la Judecătoria Chișinău, sediul *****, judecător ***** timp de 6 ani, iar următoarea ședință este fixată pentru data de 23 iulie 2025 ora 10:00. Astfel examinarea cauzei penale nr. *****durează deja timp de 6 ani doar în instanța de fond , cu încălcarea gravă a termenului rezonabil, iar S.R.L.”Inima Codrului” și ***** în calitate de parte vătămată și parte civilă, sunt supuși la imposibilitatea soluționării acțiunii civile. Prin urmare aceste acțiuni comise vădit ilegal de instanțele naționale cad sub incidența prevederilor Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

4. Și-au întemeiat acțiunea în baza art. art.1, 20 CPC, art.259 CPP, la fel a indicat practica europeană și anume cauza Arnoldi v.Italiei și art.6 din CEDO.
5. La fel reclamantul ***** s-a referit la altă cauză civilă examinată de către instanțele naționale, potrivit căreia pentru perioada examinării unei cauze penale 17.09.2018 – 18.01.2021 de 2 ani și 4 luni, instanțele naționale în baza Legii nr.87 din 21.04.2011 au acordat reclamantului ***** suma de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral, sumă care nu corespunde sumelor acordate de CtEDO în astfel de cauze similare. Prin urmare CtEDO prin decizia din 17 octombrie 2024 publicată la data de 14 noiembrie 2024, emisă la cererea nr.55972/21 Străisteanu c.Republicii Moldova, a acordat reclamantului ***** suma de 1 100,00 Euro.
6. Totuși reclamantul a mai indicat și prevederile art.9, art.art.15,16, 19,21, 1998, 2036, 2037 Cod civil.
7. Prejudiciul moral este în directă legătură cu acțiunea ilegală a organului de urmărire penală, a procurorilor și judecătorilor, este înafara oricăror dubii că a fost pornită o cauză penală la data de *****, însă prin refuzurile repetate și nemotivate de examina și finisa cauza penală în termen procedural, procurorii și judecătorii au trecut peste termenul rezonabil necesar pentru examinarea și finisarea cauzei penale din *****, iar circumstanțele în care procurorii refuză să acționeze, a provocat daune morale și materiale irecuperabile.
8. Pârâtul, Ministerul Justiției, prin intermediul reprezentantului, Stelea Teodor, a prezentat referință la data de 30 iunie 2025, potrivit căreia, solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

9. În motivarea poziției, reprezentantul pârâtului, Stelea Teodor, a menționat că Ministerul Justiției consideră neîntemeiată pretenția reclamantului privind încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.*****din *****.
10. Consideră că în cauza dedusă spre judecare nu sunt întrunite cazurile, modul și condițiile necesare de răspundere patrimonială a statutului. Reieșind din sarcina de probațiune atribuită Ministerului Justiției în baza art.4 alin.(20 din Legea 87/2011, netemeinicia cererii o fundamentează întîi de toate pe datele din raportul prezentat la Judecătoria Chișinău, sediul *****. În urma elucidării raportului motivat însoțit de mersul acțiunilor procesuale doveditoare se învederează următoarele circumstanțe importante. Durata examinării litigiului penal nr.1-783/2021 în Judecătoria Chișinău, sediul *****, înregistrarea cauzei penale a avut loc la data de 23.03.2021- prezent. Astfel reține că în baza raportului motivat prezentat nu se atestă motive de încălcare a dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, or însăși respectarea în tocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată, cu asigurarea respectării tuturor drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept încălcare a dreptului la judecare în termen rezonabil, motiv din care nu poate fi reținut argumentul reclamantului. Totodată este stabilit cu certitudine că la examinarea cauzei penale judecătorul ***** a manifestat un comportament corect, nu a admis careva acțiuni care ar duce la încălcarea termenului rezonabil. Ministerul Justiției califică pretențiile înaintate de reclamanți ca fiind neîntemeiate și iluzorii. Consideră că motivul că derulează din martie 2021 pînă în prezent a rezultat din circumstanțe imputabile exclusiv reclamantului cît și a celor obiectiv motivate. La fel urmează de reținut că comportamentul reclamantului la fel reprezintă un criteriu care în pofida citării legale a lui *****, care are calitatea de reprezentant legal al părții vătămate, depunerea cererilor de amânare, care sunt imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului, reclamantului persoanei juridice și fizice, inclusiv și a celor obiectiv motivate. Acesta a dezvoltat un comportament care a dus la prelungirea duratei procedurilor dezvoltând dezacordul cu soluțiile adoptate, a ignorat circumstanțele obiectiv motivate din litigiu. Toate aceste circumstanțe, au întins timpul și au dus la examinarea lor suplimentară.
11. În speța dedusă judecătorii nu există indici certi de încălcări de durată, nu a existat nici o omisiune procedurală sau materială de către instanță, motivele și cursul litigiului este clar arătat în raportul motivat al instanței Judecătoria Chișinău, sediul *****. Nu există durata excesivă sau durata nerezonabilă în speță. Mai mult acest litigiu, examinat în materie penală, în pofida circumstanțelor invocate se judecă la Judecătoria Chișinău, sediul *****, judecător ***** cu respectarea normelor materiale și procedurale, nu există prin prezenta cerere, încălcări de drepturi privind judecarea sau examinarea. În speță termenul rezonabil la judecarea litigiului e asigurat cu maximă diligență de către instanța de judecată, în ședința de judecată a 15 a fost audiat reprezentantul părții vătămate *****, contramandată ședința pentru o altă dată, judecătorul se afla în concediul de odihnă,

pornind de la complexitatea, comportamentul, conduită , importanță, volumul de lucru, disponibilitatea agendei judecătorului. Se observă că la capitolul conduita instanței de judecătorești nu sunt întâlnite careva încălcări or diligența judecătorului în asigurarea finalizării cît mai rapide a acestui litigiu, a fost asigurată și respectată, iar efectul întreruptiv, provizoriu și condiționat al examinării acestei cauzei penale a depins de circumstanțe motivate supra, care sunt justificate și neimputabile Statului.

12. Ministerul Justiției constată că în prezenta cauză, a fost respectat cu strictețe rolul activ de asigurare celerității procedurilor, termenul rezonabil de judecare și nu există încălcări de perioade sau inactivitatea intenționată și inexplicabilă a instanțelor de judecată. Prin urmare, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea precum și de prevederile art.2 alin.(6) al Legii nr.87 concluzionează că reclamantul în mod direct a aprobat și acceptat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea judecătorească, să nu se conformeze actelor judecătorești ca ulterior să învinovățească statul RM în interes exclusiv pecuniar. Ce ține de netemeinicia prejudiciul moral de 25 000,00 lei la fiecare, aici subliniază că potrivit art.4 alin.(1) al Legii nr.87/2011, Ministerul Justiției a probat lipsa de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești urmând această cerință subsecventă celei de bază să fie respinsă ca neîntemeiată. Considerentul justițiabilului despre încălcarea gravă a drepturilor, nu acordă în mod automat a dreptul la prejudiciul moral, în speță, el trebuie obligatoriu demonstrat. Consideră că potrivit art.118 CPC prin prisma înscrisurilor prezentate, reclamanții nu au probat existența încălcării, subliniază că sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama pîrîtului, dar urmează a fi analizat în fiecare caz în parte, consideră că pretențiile reclamantului sunt exagerate datorită naturii lor nepatrimoniale.
13. Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, Ministerul Justiției trebuie să probeze lipsa încălcării dreptului și a prejudiciului moral, însă nu poate dovedi inexistența unui prejudiciu care nu a fost demonstrat de reclamant. Suma solicitată nu este fundamentată pe constatări pertinente, ci reprezintă o pretenție nejustificată.
14. Ministerul Justiției subliniază că instanța nu trebuie să pornească de la prezumția că orice încălcare presupune automat acordarea despăgubirilor, fiind necesară probarea atât a încălcării termenului rezonabil, cât și a existenței efective a prejudiciului.
15. În ședință de judecată reclamanții S.R.L. ”Inima Codrului” și ***** nu s-au prezentat, fiind solicitată prin cerere, examinarea cauzei în lipsa lor.
16. Reprezentantul pârâtului, Stelea Teodor, în ședință de judecată a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiate, și-a menținut argumentele din referință și a susținut integral raportul prezentat de Judecătoria Chișinău, sediul *****.

II. Aprecierea instanței de judecată:

17. Audiind explicațiile reclamantului, studiind înscrisurile anexate la cauză, instanța de

judecată apreciază cererea de chemare în judecată neîntemeiată și pasibilă respingerii din următoarele considerente.

18. În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime, pe când potrivit prevederilor art. 166 alin.(1) Cod de Procedură Civilă al RM, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.
19. Conform dispozițiilor art. 118 Cod de procedură Civilă al RM, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
20. În conformitate cu art. 130 Cod de procedură Civilă al RM, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, astfel încât fiecare probă apreciindu-se de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluționarea pricinii.
21. Potrivit dispoziției art. 239 Cod de procedură Civilă al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.
22. Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură Civilă al RM, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) același articol, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant și în numele legii, în corespundere cu prevederile art.241 alin.(1) Cod de procedură Civilă al RM.
23. Conform art. 1, alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.
24. Potrivit alin. (2) al aceluiaşi articol stabileşte că aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii

Europene a Drepturilor Omului.

25. Un remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei a fost instituit prin Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.
26. Legea menționată instituie un mecanism clar prin care se asigură persoanei interesate posibilitatea de a solicita atât urgentarea procedurilor în cursul procedurii judiciare, cât și de a încasa compensația pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea termenului rezonabil în procesul de examinare a cauzelor sau de executare a hotărârilor instanțelor judecătorești. Iar potrivit art.1 alin.(2) din legea enunțată, aplicarea și interpretarea termenelor din această lege se face prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.
27. Astfel, art. 2 al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, stipulează expres, că dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești îl are (1) Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă; (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului; (3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare; (4) Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat; (5) După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul are drept de regres față de persoana vinovată;
28. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii

judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant;

29. Conform art.4 alin.(1) - (3) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris și va conține: numele și prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorității implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorității responsabile de executarea hotărîrii judecătorești; date despre acțiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare și motivarea acestora; date despre acțiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.
30. Potrivit art.5 alin.(1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, nr. 87 din 21.04.2011 în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.
31. Cu referire la prevederile citate, instanţa de judecată este investită cu sarcina verificării circumstanţelor şi motivelor unei eventuale încălcări a termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătoreşti.
32. În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că la data de ***** ***** în calitate de administrator al S.R.L. ”Inima Codrului” s-a adresat către procuratura mun.Chișinău cu plângere în temeiul art.262-263 CPP. (f.d.27)
33. Potrivit Raportului ofițerului de urmărire penală al SUP, ***** a menționat că se află în gestiune procesul penal înregistrat în REI-1 al IP cu nr.*****din data de *****. (f.d.28)

34. La data de *****a fost înregistrată acțiunea civilă depusă de S.R.L. ”Inima Codrului” și ***** împotriva lui *****, *****și lui *****. (f.d.30)
35. Potrivit Ordonanței de recunoaștere în calitate de reprezentant legal din 15 ianuarie 2020 ***** a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal al S.R.L.” Inima Codrului”. (f.d.31)
36. La data de 27 noiembrie 2019 a fost emisă Ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată S.R.L. ”Inima Codrului” reprezentată de către ***** în cauza penală cu nr.2019031556. (f.d.32)
37. La data de 15 ianuarie 2019 a fost emisă Ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă S.R.L. ”Inima Codrului”, reprezentată de către *****, care a fost adusă la cunoștință la data de 15.01.2020. (f.d.33)
38. Iar în ședința de judecată a fost prezentat și cercetat Raportul prezentat de Ministerul Justiției, întocmit de către Judecătoriei Chișinău, sediul *****, judecătorul *****, potrivit căruia la data de 23.03.2021 în cancelaria instanței a fost înregistrată cauza penală menționată. Prin încheierea instanței din 23.03.2021 cauza nominalizată a fost primită în procedură, fiind numită data primei ședințe. Au fost stabilite 15 ședințe de judecată, potrivit cărora ședința de judecată din 15.04.2021 – ședința nu a avut loc, or prin Dispoziția nr.6 din 15.03.2021 a fost instituit regim special de activitate în pandemie, cauza respectivă nefiind de categoria celor lucrative, ședința de judecată din 15.06.2021, la care s-a prezentat doar procurorul, restul participanților inclusiv reprezentantul legal al părții vătămate ***** nu s-au prezentat, în ședința de judecată din 30.09.2021 nu s-au prezentat partea vătămată și inculpatul. Ședința de judecată din 02.12.2021 s-a amînat la solicitarea apărătorului inclusiv reprezentantul legal al părții vătămate ***** nu s-au prezentat, ședința de judecată din 31.01.2022 a fost amânată inclusiv în temeiul lipsei reprezentantului legal al părții vătămate, *****. Ședințele de judecată din 27.04.2022 și din 10.07.2022 au fost contramandate din motiv că judecătorul s-a aflat în concediul medical. Ședința de judecată din 06.12.2022 a fost amînată inclusiv pe temeiul lipsei reprezentantului legal al părții vătămate, ***** și a inculpatului bolnav, ședința de judecată din 05.04.2023 a fost amînată inclusiv pe temeiul lipsei reprezentantul legal al părții vătămate, *****. Ședința de judecată din 10.07.2023 a fost amînată inclusiv pe temeiul lipsei reprezentantului legal al părții vătămate *****, ședința de judecată din 14.12.2023 a fost amînată inclusiv pe temeiul lipsei reprezentantului legal al părții vătămate, ***** și a martorilor, ședința de judecată din 23.04.2024 a fost amînată inclusiv pe temeiul lipsei reprezentantului legal al părții vătămate, ***** și a martorilor. Ședința de judecată din 17.09.2024 nu a avut loc deoarece judecătorul a fost în concediul medical. Ședința de judecată din 19.11.2024 a fost amânată inclusiv pe temeiul lipsei reprezentantului legal al părții vătămate ***** și a martorilor, iar în ședința de judecată din 19 martie 2025 a fost audiat reprezentantul părții vătămate *****. (f.d.69)
39. În concluzie judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul *****, ***** a menționat că

potrivit rechizitoriului ***** are statut de martor și la faza urmăririi penale a fost audiat anume în așa calitate, la fel majoritatea amânărilor au fost dispuse din lipsa părții vătămate lu a reprezentantului *****. Reieșind din circumstanțele menționate, conchide că s-a respectat cu strictețe dreptul părții litigante examinare în termen rezonabil al cauzei, care s-a datorat în mare parte comportamentului părților, complexitatea cauzei, precum și agendei încărcate a judecătorului și supraîncărcării instanței de judecată.

40. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
41. Instanţa de judecată menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
42. Conform prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).
43. În conformitate cu art. 2, alin. (6) din Lege, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea

cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

44. Totodată, conform art. 4 alin. (1) și (2) al aceleiași Lege, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, prezintă Ministerului Finanțelor un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.
45. De asemenea, instanța de judecată menționează că la examinarea cererilor cu privire la încălcarea termenului de examinare în termen, caracterul rezonabil al duratei procesului trebuie să fie determinat în funcție de circumstanțele cauzei și cu referire la complexitatea cauzei, comportamentul reclamanților și al autorităților relevante, precum și natura interesului reclamanților în litigiu (Frydlender vs Franța [GC], nr. 30979/96, § 43, CEDO 2000-VII, și Cravcenco vs Moldova, nr. 13012/02, § 44, 15 ianuarie 2008).
46. Prin comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților se va aprecia *bona/mala fides* a tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate, consecutivitatea ședințelor, planificarea unei ordini a ședințelor cu pauze îndelungate etc.
47. La caz, deși reclamanții în ședință de judecată susțin că sunt premise pentru a constata încălcarea drepturilor sale prin tergiversarea examinării în termen rezonabil a cauzei penale, instanța de judecată atestă că durata procedurii trebuie evaluată în coroborare cu criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluționare a cauzei, complexitatea ei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței de judecată, importanța procesului pentru cel interesat.
48. De altfel, perioada de examinare nu poate fi pusă exclusiv în sarcina instanțelor judecătorești, or, termenul de examinare a cauzei se datorează inclusiv comportamentului părților, complexității cauzei.
49. Instanța remarcă că, comportamentul părților constituie un element esențial în aprecierea rezonabilității termenului de examinare a cauzei penale, precum și faptul că S.R.L. ”Inima Codrului” reprezentată de către ***** pe parcurs nu a depus nici o cerere prin care ar fi solicitat accelerarea examinării cauzei, sau ar fi obiectat în privința termenului de examinare şi incidentelor de procedură respective, manifestându-și tacit acordul cu termenii pentru care se amânau ședințele de judecată şi nu a obiectat împotriva amânării acestora, în timp ce dispunea de toate pârghiile în acest sens, ceea ce denotă cert faptul,

că acțiunile reclamantului urmează a fi apreciate ca fiind o confirmare și aprobare tacită a tuturor acțiunilor procesuale întreprinse de către autoritatea judecătorească și părțile implicate în proces, astfel că reclamanții se află în imposibilitatea de a solicita repararea prejudiciului în baza Legii nr.87.

50. Analizând raportul prezentat de Ministerul Justiției, întocmit de Judecătoria Chișinău, sediul *****, instanța constată că, de la înregistrarea cauzei penale la data de 23.03.2021 și până la momentul audierii reprezentantului părții vătămate, *****, la data de 19.03.2025, procedura a fost marcată de numeroase amânări. Acestea s-au datorat atât unor factori obiectivi, precum regimul special instituit în perioada pandemiei sau concediile medicale ale judecătorului și inculpatului, cât și unor factori subiectivi, respectiv absența repetată a reprezentantului legal al părții vătămate - *****.
51. Se evidențiază că neprezentarea consecventă a reprezentantului părții vătămate ***** a constituit una dintre cauzele principale ale tergiversării examinării cauzei, determinând amânarea succesivă a mai multor ședințe de judecată. Această conduită procesuală denotă o lipsă de diligență în exercitarea drepturilor procesuale, fapt ce contravine principiilor bunei-credințe și ale celerității procesului penal, consacrate de Codul de procedură penală.
52. Prin urmare, instanța reține că invocarea unei pretinse tergiversări a examinării cauzei nu poate fi imputată exclusiv instanței de judecată, întrucât un rol determinant l-a avut comportamentul procesual al reprezentantului părții vătămate – *****. În consecință, solicitările formulate de S.R.L.”Inima Codrului” prin intermediul lui ***** privind constatării unor încălcări ale dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil se dovedesc a fi nefondate.
53. Analizând desfășurarea procesului, instanța constată că pe parcursul judecării cererii nu au fost înregistrate întârzieri nejustificate sau amânări neîntemeiate. Ședințele de judecată au fost programate la intervale rezonabile, corespunzătoare agendei judecătorului, asigurând totodată respectarea drepturilor procesuale ale participanților. În aceste condiții, nu se poate constata „tergiversare a examinării cauzei”.
54. În ceea ce privește calitatea procesuală de reclamant invocată de ***** și pretinsa încălcare a termenului rezonabil de examinare a cauzei penale nr. 2019031556, instanța reține că, prin Ordonanța din 27.11.2019, calitatea de parte vătămată în dosarul penal respectiv a fost recunoscută în favoarea S.R.L. „Inima Codrului”. ***** figurează exclusiv în calitate de reprezentant legal al acestei persoane juridice și, pe parcursul urmăririi penale și al judecății, a fost audiat în calitate de martor.
55. În aceste condiții, instanța constată că ***** nu deține calitatea procesuală de parte vătămată sau de reclamant în sensul legii, ci doar pe aceea de reprezentant al persoanei juridice recunoscute ca parte vătămată. Astfel, acesta nu poate formula în nume propriu pretenții privind constatarea unei pretinse încălcări a termenului rezonabil, deoarece drepturile procesuale aparțin exclusiv entității juridice, iar nu reprezentantului său.

56. Prin urmare, invocarea de către ***** a calității de reclamant și a unei încălcări a termenului rezonabil de examinare a cauzei penale urmează a fi respinsă ca nefondată.
57. În ceea ce privește conduita instanței judecătorești, se constată că ședințele de judecată au fost programate la intervale consecutive și rezonabile, fără amânări nejustificate imputabile instanței. Procedurile necesare au fost efectuate prompt, iar perioadele dintre ședințe au fost stabilite ținând cont de echilibrul între respectarea drepturilor participanților la proces și necesitatea desfășurării corespunzătoare a procedurilor judiciare, precum și luând în considerare programarea concediului anual planificat din timp pentru judecători. Aceasta demonstrează respectarea principiului soluționării cauzei într-un termen rezonabil.
58. Totodată, instanța reține că organele judiciare au acționat cu bună-credință și diligență, întreprinzând toate măsurile necesare pentru examinarea și soluționarea rapidă a cauzei principale. Aceasta este evidențiată prin compararea termenelor de soluționare a prezentei cauze cu termenele, notoriu mai mari, în alte cauze similare, ceea ce arată o gestionare eficientă a procesului.
59. Din analiza raportului prezentat de Judecătoria Chișinău, sediul *****, rezultă că reprezentantul părții vătămate *****, s-a prezentat în ședințele de judecată doar o singură dată. Astfel, nu se poate susține că reclamantul a manifestat un interes real pentru examinarea cauzei penale. Amânările repetate au fost cauzate exclusiv de lipsa prezentării reclamanților, ceea ce infirmă pretinsa tergiversare a procesului de către instanță.
60. Mai precis, Articolul 6 § 1 din Convenție, în context penal, poate fi invocat doar de persoana acuzată. O excepție intervine doar atunci când victima unei infracțiuni solicită constatarea duratei excesive a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil (de exemplu, examinarea excesiv de lungă a acțiunii civile în cadrul procesului penal). În astfel de cazuri, durata procedurilor penale poate fi evaluată doar de la momentul depunerii acțiunii civile, utilizând criteriile aplicabile procedurilor civile.
61. În ceea ce privește solicitarea de reparare a prejudiciului moral și de rambursare a cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile de transport, instanța constată că acestea constituie pretenții accesorii celei principale. Având în vedere că pretinsa încălcare a termenului rezonabil nu s-a produs, aceste cereri complementare nu pot fi admise și urmează a fi respinse ca neîntemeiate. În concluzie, nici una dintre pretențiile reclamantului nu este susținută de probe sau de temei legal.
62. Totodată, având în vedere că în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. p) din Codul de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc părţile – în cauzele care apar în legătură cu încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi cu repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, instanța va lua act de scutirea legală a reclamantului de la plata taxei de stat.

63. În subsidiar, art. 6 § 1 CEDO obligă instanțele să își motiveze deciziile, iar acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument [Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 61; García Ruiz împotriva Spaniei (MC), pct. 26; Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.); Perez împotriva Franței (MC), pct. 81].
64. Întinderea obligației privind motivarea poate varia în funcție de natura deciziei (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27) și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței: trebuie să se țină seama în special de diversitatea motivelor pe care un justițiabil le poate ridica în instanță și de diferențele din statele contractante în materie de dispoziții legale, cutume, concepții doctrinare, prezentarea și redactarea hotărârilor și deciziilor (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27).
65. Alte argumente relevante și pertinente ce ar infirma sau determina alte circumstanțe ale cauzei, nu au fost invocate.
66. Pe cale de consecință, se va respinge cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Inima Codrului” și ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei penale în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral, ca neîntemeiată.
67. În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 CPC al RM, instanţa de judecată, -

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Inima Codrului” și ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei penale în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral.

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de în apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei
judecătorul **Brăgaru Alina**